UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 96/16
Møtedato: 13. desember 2016
Journalnummer:

UNIVERSITETS- OG HØYSKOLERÅDETS KARAKTERRAPPORT FRA 2015

Saken presenteres her slik den ble presentert for studieutvalget i sak 84/16-1 den 29. november 2016.

SU uttalte til saken:

Studieutvalget tar rapporten til orientering. Den føyer seg fint inn i arbeidet med oppfølging av fellesprosjektet med masteroppgaver. De punktene som påpekes i rapporten, er alle kjente størrelser fra det løpende kvalitetsarbeidet:

- Samordningen mellom institusjonene er god
- Karakterfordelingen er nå mer «rimelig» sammenlignet med andre fagområder, men det er fortsatt spørsmål om den kan sies å være «riktig» eller «rimelig».
- Fellesprosjektet har gitt resultater og bør danne modell for andre fagområder
- Tiltak for å få høyre andel interne veiledere og sensorer må vurderes for oppfølging i aktuelle fagmiljøer på institusjonene
- Større «bunker» for sensorene er tilrådelig

Rapporten og SU sin uttalelse til den bør legges fram for fakultetsstyret til orientering.

UHRs karakterrapport 2015 – MNT-fag og juridiske fag

Karakterrapporten fins her:
http://www.uhr.no/documents/Karakterrapport_2015___endelig_versjon.pdf

Rapporten ble presentert i nasjonalt fakultetsmøte den 19. oktober. UHR holdt et seminar i Oslo den 20. oktober, der en stor del var viet presentasjon av og diskusjon rundt karakterrapporten. Resten var viet diskusjoner rundt karakterer og karaktersystemer – herunder sensur – generelt.

Karakterundersøkelsene til UHR er en etablert ordning med periodisk undersøkelse av karakterbruken på sektorens fagområder. Formålet er å sikre en ensartet karakterbruk, i overensstemmelse med hensikten da skalaen ble innført i 2003: En A er en A uansett hvor du treffer den.

De gjennomgående høye karakterene på masteroppgaver er det underliggende temaet. UHRs analysegruppe peker på noen momenter:

- Opphør av ordningen med at veileder sensurerer
- Fellesprosjektet for masteroppgaver (felles læringsmål, retningslinjer for veiledere og retningslinjer for sensorer samt karakterbeskrivelser)
- Flere interne veiledere og sensorer
- Større «bunker» til sensur

Dette er alt sammen momenter vi har gjennomført og har som målsetning å gjennomføre.

I det videre siteres fra rapporten:

«*Karakterpanelet vurderte til sammen tolv masteroppgaver, fire fra hver av institusjonene. Oppgavene ble valgt innen karakterintervallet A–C, siden det har vært et særlig fokus på at juridiske fag har gitt gode karakterer på masteroppgaver*.»

[…]

«Det er stor grad av sammenfall mellom opprinnelig karakter og karakterpanelets vurdering: på 8 av oppgavene er det samme karakter, på 3 arbeider gir karakterpanelet bedre karakter enn ved opprinnelig sensur og på ett arbeid gir karakterpanelet dårligere karakter.

Antallet oppgaver er lite, men karakterpanelet gir uttrykk for at hovedinntrykket er at det eksisterer felles forestillinger om riktig bruk av karakterene.»

[…]

I det følgende presenteres utdrag fra avsnitt 2.6 Analysegruppens merknader og anbefalinger

Karakterrapporten for juridiske fag er konsentrert om masteroppgaver i samsvar med tidligere anbefalinger fra analysegruppen. Den konkrete undersøkelsen og karakterstatistikkene viser at fagmiljøene har gjennomført tiltak og oppnådd resultater i tråd med målsetningene for arbeidet med samordning av bruken av karakterskalaene:

- Det synes å være en god samordning mellom institusjonene
- Karakterfordelingen på masteroppgaver i juridiske fag synes nå mer «rimelig»sammenlignet med andre fagmiljøer.

Det er relativt små forskjeller mellom UiB og UiO, mens UiT skiller seg litt ut. Andelen A + B og beregnet gjennomsnitt er nesten like ved UiB og UiO, mens UiT har en del lavere andel A + B og beregnet gjennomsnitt. Dersom vi ser på statistikk for de siste to årene, kan det se ut som forskjellene mellom institusjonen er blitt en del større. Andelen A + B øker litt ved UiB, mens den går ned ved UiO og UiT. Dette er imidlertid svingninger over kort tid.

Det er interessant at endringer i karakterfordelingene ved UiB og UiO i så stor grad faller sammen med om veileder sensurerer egen kandidat eller ikke. Dette spørsmålet er også tatt opp i noen av delrapportene i MNT-undersøkelsen, og analysegruppen anbefaler at veileders rolle ved vurdering av masteroppgaver og prosessen kring oppnevning av ekstern sensor blir vurdert nærmere ved institusjonene.

Karakterpanelet har ikke vurdert masteroppgaver på 60 studiepoeng,[…]

Karakterfordelingen på 60 studiepoengs masteroppgaver viser en særskilt profil ved UiB og UiO med over 90 prosent A + B. Karakterpanelet opplyser at det er strenge krav for å skrive store masteroppgaver ved UiB. I perioden 2008–2015 er det bare en av 63 kandidater som har fått karakteren C, mens 9 kandidater har fått B og 53 har fått A. En må da stille spørsmål ved om kravene til prestasjonene er for lave og om hensikten med å bruke gradert karakterskala på slike programmer.

Selv om karakterundersøkelsen bare gjelder masteroppgaver, kan det være interessant å se på karakterfordelingen også for emneeksamener. I tabellen nedenfor vises karakterfordelingen i 2015 for emneeksamener i bachelorprogrammene ved høgskoler og universitet som ikke har masterprogrammer, og for emneeksamener i de integrerte masterprogrammene.

Tabell 4. Karakterfordeling for emneeksamener i bachelor og integrert master i juridiske fag i 2015

	A	B	C	D	E	F	Antall	Snitt
HBV – bachelor	4,7	19,4	33,2	22,2	11,7	8,9	428	2,54
HiL – bachelor	5,4	21,0	36,0	24,4	9,2	4,0	1 844	2,72
HiM – bachelor	7,3	19,9	28,9	22,5	13,2	8,3	1 078	2,56
UiA – bachelor	7,3	24,6	35,6	22,2	7,3	3,1	1 108	2,89
UiS – bachelor	10,7	28,0	33,3	17,3	7,7	3,1	718	3,03
UiB – integrert master	9,8	26,6	39,1	16,6	5,6	2,3	6 455	3,08
UiO – integrert master	11,8	26,6	35,4	17,4	5,9	2,9	6 310	3,09
UiT – integrert master	8,7	19,5	35,4	22,0	10,2	4,3	1 942	2,76

Det er betydelige forskjeller i karakterfordelingen mellom institusjonene, og vi ser at det ikke bare er forskjeller mellom bachelor- og de integrerte masterprogrammene. Forskjellen mellom høyeste og laveste snittkarakter er 0,49 i bachelorprogrammene, mens den er 0,33 i de integrerte masterprogrammene.

Forskjellen i karakterfordeling på masteroppgaver sammenlignet med andre emner gjelder for hele sektoren. Dersom vi ser på fordelingen i 2010 og 2015, har vi hatt følgende utvikling når det gjelder andelen A + B.

Tabell 5. Andel A + B i 2010 og 2015. Emner og masteroppgaver[3]

	2010	2015	Endring
Juridiske fag – emner	36,4	35,2	–1,2
Juridiske fag – masteroppgaver	79,5	64,7	–14,8
Andre utdanninger – emner	37,1	37,7	0,6
Andre utdanninger – masteroppgaver	68,0	63,2	–4,8

Det er store forskjeller mellom karakterfordelingene på masteroppgaver og andre emner. Det har vært en betydelig nedgang i andelen A + B på masteroppgaver fra 2010 til 2015. Nedgangen er vesentlig større i juridiske fag enn i andre utdanninger, og i 2015 er det om lag samme prosentandel A + B på masteroppgaver i juridiske fag som i andre utdanninger under ett.

Det er altså en etablert og generell felles praksis i sektoren at karakterfordelingen er vesentlig annerledes på masteroppgaver (og bachelorarbeider) enn i emneeksamener. Fordelingen på masteroppgaver har nærmet seg fordelingen på andre emner, men det er fortsatt et spørsmål om karakterfordelingen på masteroppgaver kan sies å være «riktig» eller «rimelig».

Analysegruppen viser til at de tiltakene som karakterpanelet i juridiske fag har drøftet er gjennomført eller blir fulgt opp. Fellesprosjektet for å utarbeide en felles plattform for rammene rundt oppgaveskrivingen har resultert i felles retningslinjer for læringsmål og felles instrukser for veiledning for sensorer. Dette synes å ha gitt resultater, og tilsvarende opplegg bør vurderes innenfor andre fagområder.

Spørsmålet om tiltak for å få høyere andel av interne i veilednings- og sensorarbeid er interessant og viktig. Det samme gjelder spørsmålet om formatet på masteroppgaven. Analysegruppen anser imidlertid dette for å være spørsmål som i hovedsak må følges opp i de aktuelle fagmiljøene og ved institusjonene.

Det er en viktig problemstilling innen flere fagområder at eksterne sensorer bør delta i vurderingen av flere oppgaver, slik at de får større erfaring med vurderingsformer og karaktersettingsrutiner.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar rapporten til orientering.

Asbjørn Strandbakken
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

30.11.2016
JOSP